

Reactienota Natuurbeheerplan Fryslân 2026

Gedeputeerde Staten van Fryslân hebben op 20 mei 2025 het Ontwerp Natuurbeheerplan Fryslân 2026 vastgesteld en heeft van 28 mei tot en met 9 juli 2025 ter inzage gelegen. Belanghebbenden hebben een zienswijze kunnen indienen. In deze reactienota worden de in totaal 9 ingediende zienswijzen behandeld. Dit document wordt tezamen met het definitieve Natuurbeheerplan Fryslân 2026 aan Gedeputeerde Staten aangeboden ter vaststelling.

Na vaststelling kunnen belanghebbenden gedurende een periode van 6 weken beroep aantekenen. Op de website van de Provincie Fryslân zal worden vermeld welke periode dit is en hoe het beroep aangetekend kan worden, zie <https://www.fryslan.frl/natuurbeheerplan2026>

Zienswijze 1

Kenmerk registratie: 02391828

Datum ingediend: 8-7-2025

Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend ten aanzien van het agrarisch zoekgebied Open grasland en de beheer- en ambitietypenkaart.

Verzoek 1: Ten noorden van Heeg wordt verzocht het zoekgebied Open grasland uit te breiden. Het gebied maakt onderdeel uit van een zoekgebied Aanvalsplan Grutto. De aantallen broedparen van de 4 hoofdsoorten nemen toe en er worden steeds meer alarmtellingen gedaan. Indiener heeft de aantallen voor de jaren 2023 t/m 2025 toegevoegd aan de motivatie.

Verzoek 2: In polder De Samenvoeging wordt samen met lokale boeren, provincie, Staatsbosbeheer, It Fryske Gea, jagers, nazorgers en Wetterskip gewerkt aan een goed weidevogelbiotoop. Dit gebied maakt onderdeel uit van een Natura 2000 gebied. Omdat weidevogels en bruine kiekendieven c.q. buizerds niet samengaan, verzoekt Súdwestkust hierbij om de natuurtypen om te zetten naar "N13.01 Vochtig weidevogelgrasland", zodat ook dat gebied meerdere malen per jaar gemaaid wordt en de kiekendief daar niet meer gaat nestelen.

Verzoek 3: Tevens verzoekt Súdwestkust om toestemming te verlenen om in mozaïek De Samenvoeging nesten van de buizerd en de bruine kiekendief te verstoren ten gunste van de weidevogels.

Beoordeling

Verzoek 1: De uitbreiding van het zoekgebied open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2026 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

Open Grasland	Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, Kieviet en scholekster samen per 100 ha, of	Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen.
	Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha.	

De uitbreiding betreft een gebied van zo'n 210 hectare en sluit aan bij bestaand zoekgebied Open grasland. De aantallen laten een groei zien in de aantallen broedvogels in het uit te breiden gebied. In 2025 zaten hier volgens de stippenkaart: 5 x Grutto, 2 x Kieviet, 3 x Scholekster en 1 x Tureluur. Dit aantal voldoet niet aan de instapcriteria. In geheel bekeken met het al reeds bestaand open grasland gedeelte van de polder, voldoen de aantallen ook niet aan de criteria.

Verzoek 2: Voor de aanpassing van het natuurtype wordt de indiener niet als belanghebbende gezien. Tot belanghebbende voor de beheer- en ambitiekaart worden gerekend de eigenaar, erfpachter of subsidieaanvrager van betreffende percelen. Daarnaast bestaat dit gebied nu voor een groot gedeelte uit het beheertype N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland en minder groot gedeelte uit N12.02 Kruiden- en faunarijkgrasland. Het andere deel bestaat uit de typen N05.02 Gemaaid rietland en N05.04 Dynamisch moeras. Deze mix van natuurtypen komt overeen met de doelstelling voor N2000 gebied Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving, dit zijn namelijk de ontwikkeling van Ruigten en zomen, Overgangs- en trilvenen en de ontwikkeling van soorten als de porseleinhoen als broedvogel en de noordse woelmuis. De eigenaren/erfpachters ontvangen voor deze gebieden subsidie voor het beheer en onderhoud, hiertoe behoort ook het maaien van de grazige gedeelten en periodiek maaien van het rietland.

Verzoek 3: Dit betreft geen directe aanpassing van het natuurbeheerplan. Het verzoek voor toestemming tot het verstoren van de nesten van bruine kiekendief en buizerd kan niet in behandeling genomen, omdat het Natuurbeheerplan alleen de beleidsdoelen en de subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie beschrijft. Voor de activiteit dient een omgevingsvergunning ingediend te worden.

Conclusie

Verzoek 1: Zienswijze niet overnemen.

Verzoek 2: Zienswijze niet overnemen.

Verzoek 3: Zienswijze ter kennis aannemen en indiener op de hoogte brengen van juiste procedure.

Zienswijze 2

Kenmerk registratie: 02391830

Datum ingediend: 6-7-2025

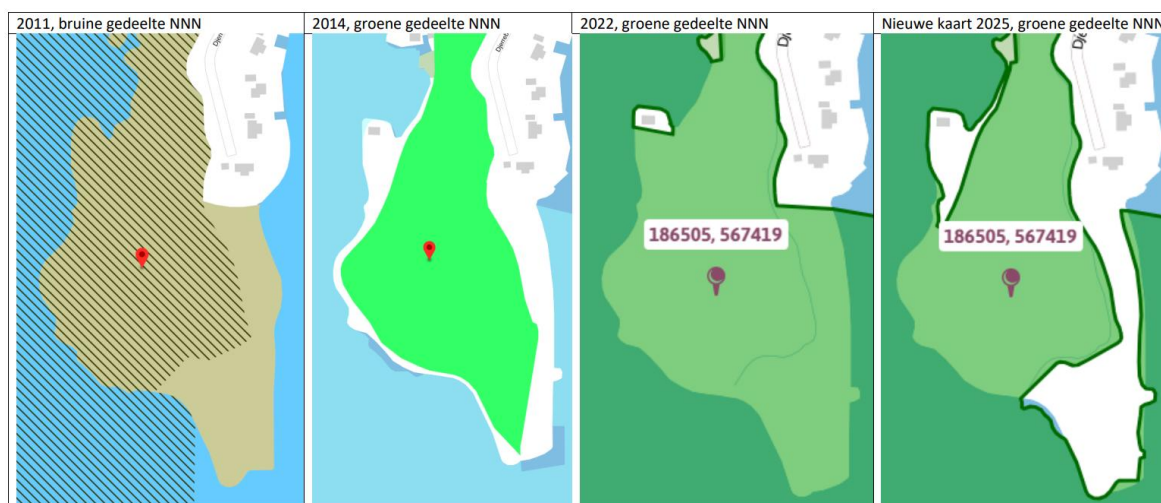
Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend namens een vereniging van eigenaren en verzoekt om een gedeelte van de landtong ten zuid/zuidoosten van de Djerreblom, gelegen op het eiland De Burd, te begrenzen als natuur. In kader van de Actualisatie Natuurnetwerk 2025 is deze uit het natuurbeheerplan gehaald. Indiener heeft ook ten aanzien van de actualisatie een zienswijze ingediend. In de zienswijzen refereert de indiener aan een rechtszaak en een daarmee gepaard gaande brief van PS van 20 maart 2024. In deze brief heeft PS een uitspraak gedaan m.b.t. onterechte begrenzing NNN uit het verleden en de juiste planologische situatie op een kaartje weergegeven aangaande NNN op het schiereiland De Burd te Grou. PS geeft aan (abusievelijk) een fout te hebben gemaakt en deze fout te herstellen in de nieuwe actualisatieronde van het NNN. De begrenzing in het ontwerpbesluit dat thans voorligt voor zienswijze is echter afwijkend van het voorstel van PS in 2024. Een groot(er) deel van de landtong is uit de NNN gehaald. En indieners zijn het niet eens met de motivatie van PS als het gaat om een abusievelijke fout. Gelet op de voorgeschiedenis, maar ook toekomstige ontwikkelingen (er ligt een ontwerpbestemmingsplan bij de rechter m.b.t. het mogelijk maken van het aanmeren van 3 recreatiearken) willen de indieners dat de landtong niet uit het NNN wordt verwijderd.

Beoordeling

De zienswijze is in kader van de actualisatie natuurnetwerk 2025 als volgt beoordeeld:

“De reden voor deze planologische aanpassing (verwijderen van NNN) is het herstellen van een fout die in het verleden is gemaakt bij de toenmalige NNN kaart gemaakt in 2011 en het vervolg hierop. De onderstaande kaartjes (afkomstig uit vier verschillende (ontwerp)verordeningen) laten het NNN (EHS) gebied in 2011, 2014, 2022 en 2025 zien.

Bij de kaart van 2011 is gebruik gemaakt van globalere kaarten uit het vroegere Streekplan. Dit resulteerde in een te ruime begrenzing. Bij de kaart van 2014 hebben wij de EHS (NNN) preciezer kunnen begrenzen. In de Omgevingsverordening 2022 is echter op de kaart ten onrechte het gehele schiereiland weer opgenomen als NNN. Hoe deze fout tot stand is gekomen, is helaas niet na te gaan. De fout is hersteld in het voorliggend ontwerpbesluit. Echter hebben wij in eerste instantie de grens getrokken op basis van landschappelijke logische grenzen. Naar aanleiding van de zienswijzen zullen

wij de grenzen aanhouden zoals gesteld in de brief van PS van 20 maart 2024 en het onderste puntje ook weer deels meenemen als NNN.

Het Natuurbeheerplan beschrijft de beleidsdoelen en de subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie. Hierin worden de natuurgebieden aangegeven. Dit betekent dat aanpassingen in kader van de Actualisatie Natuurnetwerk 2025 ook doorgevoerd dienen te worden in het natuurbeheerplan.

Conclusie

De zienswijze (deels) overnemen en aansluiten bij het besluit over de Actualisatie Natuurnetwerk 2025. De oppervlakten zullen op de beheer- en ambitietypenkaart terugkomen als N00.01 Nog om te vormen naar natuur, N04.02 Zoete plas en N12.06 Ruigteveld.

Zienswijze 3

Kenmerk registratie: 02391834

Datum ingediend: 4-7-2025

Samenvatting zienswijze

Indiener heeft namens het boerenbelang een zienswijze ingediend ten aanzien van de beheer- en ambitietypenkaart. Indiener stelt dat een perceel genoemd Kwelders hok onterecht is aangemerkt als natuurterrein met beheertype N12.02 Kruiden en faunarijkgasland. Eerder stond het met natuurstype N13.01 Vochtig weidevogelgasland aangemerkt, dit was volgens indiener ook onterecht.

De grond wordt door 7 boeren gepacht en beheerd als landbouwperceel en het is ook als agrarisch bestemd. De Raad van State heeft over dit perceel een eerdere uitspraak gedaan waarin zij concluderen dat het agrarisch gebruikt wordt. Het verzoek is om het kweldershok uit het natuurbeheerplan om zo aan te laten sluiten aan de agrarische bestemming.

Beoordeling

De aanpassing van het beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgasland naar het beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijkgasland is gemaakt omdat de aantallen weidevogels niet voldeden voor het type N13.01. Dit is in overleg gebeurd met de erfpachter. Het Kweldershok staat in elk geval sinds het Natuurbeheerplan Fryslân 2011 als natuur op kaart. Hierop is niet eerder een zienswijze of verzoek ingediend, niet door de eigenaar, erfpachter nog pachter. In de pachtovereenkomst wordt het Kweldershok tezamen met de kwelderpercelen uitgegeven. Alleen geldt voor het Kweldershok de uitzondering dat er bemesting mag worden toegepast. Het Kweldershok staat hiermee dus in dienst van het kweldergebied, zodat bij hoogwater het vee droog kan staan.

Naast het verzoek om het Kweldershok uit het Natuurbeheerplan te halen is eenzelfde verzoek ook ingediend in kader van de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. Gelet op de volgorde dient eerst het verzoek te worden beoordeeld in kader van het Natuurnetwerk Nederland. Het natuurbeheerplan vormt namelijk allen het kader voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer. Het beschrijft de beleidsdoelen en de subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie. Komt uit de beoordeling voor het NNN dat het gebied onterecht is aangegeven als natuur, dan zal het Natuurbeheerplan daarop aangepast worden.

Conclusie

Zienswijze niet overnemen.

Zienswijze 4

Kenmerk registratie: 02391837

Datum ingediend: 9-7-2025

Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend voor het agrarisch zoekgebied en de beheer- en ambitietypenkaart. Het betreft een 7-tal verzoeken, welke hieronder worden samengevat.

Verzoek 1: Dit betreft een verzoek tot het wijzigen van het agrarisch zoekgebied Dooradering. Indiener geeft aan dat het nu niet mogelijk is om een beheereenheid in te tekenen omdat de grens van het natuurtype te ver is ingetekend.

Verzoek 2: Indiener geeft aan dat in de toelichting van het Natuurbeheerplan 2026 is opgenomen dat 'vanaf de nieuwe ANLb-periode (2029) wordt het in de eerste instantie niet meer mogelijk om op terreinen met een natuurdoelstelling gelegen in het Natuurnetwerk Nederland subsidie aan te vragen in het kader van het ANLb'. Deze maatregel wordt opgenomen om 'vertraging en conflicten' bij het realiseren van natuur doelstellingen te voorkomen.

Indiener geeft aan dat vanuit hun perspectief deze maatregel niet het juiste effect zal bereiken. Een beheerder die nu op het natuurtype 'N00.01 Nog om te vormen naar natuur' een ANLb pakket heeft afgesloten, geeft hiermee een extra bijdrage aan de biodiversiteit en de natuur in Fryslân. Wanneer zoals genoemd ANLb pakketten niet meer mogelijk zijn op deze percelen, betekent dit niet direct dat de beheerder zijn perceel omvormt naar natuur. Door de beheerder indirect te dwingen deze keus te maken zal ons inziens de natuurdoelstellingen niet helpen. Wanneer een beheerder zijn percelen niet wil omvormen naar natuur, kan deze beheerder ervoor kiezen om zijn percelen te gebruiken op een manier die hem past. Dit betekent dat het perceel ook weer intensief ingezet kan worden. Dit levert geen winst op voor de natuurdoelstellingen. Dit zou juist een achteruitgang betekenen op de huidige situatie.

Er wordt nog genoemd dat 'alleen in kader van specifieke doelstellingen en projecten kan van deze regel worden afgeweken'. Bij ons reist de vraag wat deze specifieke doelstellingen en projecten zijn en wanneer hier gebruik van gemaakt kan worden.

Kortom, indiener is van mening dat omvorming naar natuur een vrijwillige keus moet zijn en blijven. Door het niet meer toestaan van ANLb pakketten op N00.01 percelen, en hiermee het indirect dwingen van de eigenaren, kan dit het tegenovergestelde effect hebben en dit betekent juist een achteruitgang op de huidige situatie.

Verzoek 3: Een klein gedeelte van het kadastraal perceel VWD01 L 8 heeft een ander beheertype dan de rest van het perceel. Verzocht wordt om voor dit kadastraal perceel één type aan te houden.

Verzoek 4: In kader van de inrichting van een ecologische verbindingszone van De Lits wordt naast perceel OTM00 K 1447 een struweelhaag aangeplant. Verzocht wordt om het beheertype als zodanig op te nemen in het natuurbeheerplan.

Verzoek 5: Een smalle strook van kadastraal perceel HDG00 I 1711 is nu niet met een beheertype aangeduid terwijl de rest van het perceel wel als N12.02 Kruiden en faunarijk is opgenomen. Verzocht wordt om hier aan te sluiten bij het kadastraal perceel.

Verzoek 6: Een gedeelte van perceel OTM00 M 234 is niet meegenomen in het NBP als moeras terwijl dit hier aanwezig is.

Verzoek 7: Deze percelen ten zuiden van de Burgumer Mar zijn nu in NBP geheel aangegeven als Zilt- en Overstromingsgrasland. Echter dit komt niet overeen met de werkelijkheid want hier zijn twee singels aanwezig. Verzocht wordt om deze singel en houtwal op te nemen in natuurbeheerplan.

Beoordeling

Verzoek 1: Op deze grens tussen het agrarisch perceel en het natuurterrein ligt een singel. Deze wordt door de pachter van het agrarisch perceel onderhouden en behoort daarmee tot het agrarisch perceel.

Verzoek 2: De provinsje Fryslân heeft verspreid over de provincie natuuropgaven liggen. Dit betreft zowel een inrichtings- als verwervingsopgave. Hierover zijn landelijk afspraken gemaakt over de hoeveelheid en wanneer deze opgave ingevuld dient te zijn. Om deze opgave tijdig te kunnen realiseren, hebben Gedeputeerde Staten eerder besloten dat vanaf de ANLb-periode 2023 geen nieuwe ANLb-pakketten meer worden toegestaan op percelen met een natuurdoelstelling. Alleen bestaande deelnemers (ongeveer tien) mochten hun contract nog één keer verlengen via een uitsterfconstructie.

In de praktijk zijn in sommige gebieden na 2023 toch nieuwe ANLb-overeenkomsten afgesloten, omdat deze percelen als leefgebied waren ingetekend. Dit heeft ertoe geleid dat in het Natuurbeheerplan Fryslân 2026, in paragraaf 4.3 (Beleidsdoelen en criteria agrarisch natuur- en landschapsbeheer), de afspraak nu expliciet is opgenomen dat op percelen met een natuurdoelstelling – waaronder N00.01 – vanaf de nieuwe ANLb-periode (2029) geen nieuwe ANLb-pakketten meer kunnen worden afgesloten. De achtergrond hiervan is dat ANLb een vorm van tijdelijk agrarisch beheer is, terwijl percelen met de doelstelling N00.01 op termijn moeten worden omgevormd naar natuur. Deze twee vormen van beheer sluiten niet goed op elkaar aan en kunnen leiden tot vertraging bij de realisatie van de natuurdoelen. Om deze reden is ervoor gekozen om het afsluiten van ANLb-pakketten op deze percelen na 2029 niet meer mogelijk te maken.

Om tegemoet te komen aan de reeds afgesloten overeenkomsten is bepaald dat deze wijziging pas ingaat bij de nieuwe ANLb-periode vanaf 2029. Hiermee wordt voorkomen dat beheerders van het ene op het andere jaar geconfronteerd worden met het abrupt wegvallen van de mogelijkheid om beheerpakketten af te sluiten. Bij het vaststellen van het Ontwerp Natuurbeheerplan Fryslân 2026 is deze tekstuele aanpassing nadrukkelijk onder de aandacht gebracht en door Gedeputeerde Staten vastgesteld. De provincie Fryslân is zich ervan bewust dat deze aanpassing gevolgen kan hebben voor zowel ondernemers als voor de aanwezige natuurwaarden. In de komende jaren worden daarom gesprekken gevoerd met de agrarische collectieven en, waar nodig, met individuele beheerders om gezamenlijk te verkennen welke stappen wenselijk en mogelijk zijn. De invulling van de natuuropgave blijft vrijwillig; in deze gesprekken worden dan ook diverse opties en alternatieven betrokken.

In het Natuurbeheerplan is daarnaast opgenomen dat er ruimte blijft voor specifieke projecten. Dit is bewust open geformuleerd om te waarborgen dat toekomstige initiatieven, pilots of gebiedsgerichte projecten die nu nog niet bekend zijn, kunnen worden meegenomen. Het vooraf vastleggen van strikte doelen of criteria zou deze noodzakelijke flexibiliteit onnodig beperken.

Verzoek 3: Het beheer komt hier overeen met het verzoek en de aanpassing zorgt voor een betere aansluiting bij het kadastraal perceel.

Verzoek 4: Het verzoek komt overeen met het beheertype, welke hier door de aanplant zal ontstaan.

Verzoek 5: Het beheer komt hier overeen met het verzoek en de aanpassing zorgt voor een betere aansluiting bij het kadastraal perceel.

Verzoek 6: Het beheer komt hier overeen met het verzoek en de aanpassing zorgt voor een betere aansluiting bij de praktijk.

Verzoek 7: De elzensingel en houtwal zijn aanwezig en wordt als dusdanig onderhouden.

Conclusie

Verzoek 1: zienswijze overnemen. Hier wordt de kadastrale grens als grens tussen natuur en agrarisch aangehouden.

Verzoek 2: Zienswijze niet overnemen

Verzoek 3: Zienswijze overnemen en oppervlakte aanpassen in N05.02 Gemaaid rietland.

Verzoek 4: Zienswijze overnemen en oppervlakte aanpassen in L01.06 Struweelhaag.

Verzoek 5: Zienswijze overnemen en oppervlakte aanpassen in N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.

Verzoek 6: Zienswijze overnemen en oppervlakte aanpassen in N05.04 Dynamisch moeras.

Verzoek 7: Zienswijze overnemen en oppervlakten aanpassen in L01.02 Houtwal en L01.03 Elzensingel.

Zienswijze 5

Kenmerk registratie: 02391838

Datum ingediend: 19-6-2025

Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend ten aanzien van de beheer- en ambitietypenkaart en het agrarisch zoekgebied. Het betreft een drietal locatie, welke hieronder worden samengevat.

Locatie 1: In kader van de Grip op Kwaliteit is een wijzigingsverzoek ingediend voor het begrenzen van een aantal percelen tussen Skrok en Skrins als Natuurnetwerk Nederland. Dit is bedoeld om het bestaande weidevogelreservaat Skrok te versterken door het enerzijds robuuster te maken en anderzijds te werken aan de ontwikkeling van een verbinding tussen Skrok en Skrins. Verzocht wordt om deze hectares versneld op te nemen in het Natuurnetwerk Nederland 2025 én in het NBP2026 in plaats van het NBP2027, zodat een jaar eerder het gebied optimaal kan worden ingericht voor de weidevogels. Daarmee kan het gebied bijdragen aan de algehele kwaliteit van het weidevogelplusgebied en kan het duurzaam behouden en beheerd worden voor de weidevogels.

Locatie 2: Dit betreft een wijzigingsverzoek voor het Kweldershok te Schiermonnikoog, (zelfde locatie als zienswijze 3). Dit zijn percelen gelegen binnen de primaire kering en zijn gewijzigd van N13.01 Vochtig weidevogelgrasland in N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Indiener heeft de percelen in erfpacht en tegelijkertijd zijn deze in een reguliere pachtovereenkomst verpacht aan boeren. De eerder aangevraagde subsidie voor natuurbeheer is voor deze percelen daarom ingetrokken en inmiddels door Provincie verwerkt. Er heeft volgens indiener geen functieverandering of afwaardering plaatsgevonden in het kader van SKNL en de percelen hebben in het bestemmingsplan van de gemeente de functie agrarisch. De percelen zijn in regulier agrarisch gebruik. Verzocht wordt om de percelen Kweldershok te wijzigen naar N0.01 Nog om te vormen naar natuur.

Locatie 3: In het kader van het weidevogelbeleid van de Provincie Fryslân zijn naast de weidevogelkerngebieden ook een aantal weidevogelparels aangewezen. Wat indiener betreft zijn dit ook de Haulerpolder en de Filenspolder. Het zijn kleinere natuurgebieden welke als eilanden in het regulier agrarisch landschap liggen. En tegelijkertijd toch rijk zijn aan weidevogels.

In het kader van het nu voorliggende Ontwerp Natuurbeheerplan 2026 vraagt indiener om in samenspraak met de Agrarisch Collectieven de mogelijkheden te onderzoeken om een ruime schil van het agrarisch zoekgebied Open grasland rondom de bestaande weidevogelparels Filenspolder en de Haulerpolder te leggen, om enerzijds de weidevogelparel robuuster te maken, maar ook om de harde overgang van bestaande natuur naar agrarische percelen te verzachten.

Verzoek 4: Voor de uitvoering van het noodzakelijke natuurbeheer is het essentieel dat natuurbeheerders een vergoeding ontvangen welke in lijn ligt met de daadwerkelijke kosten. Indiener benadrukt dat het essentieel is dat indexaties en evaluaties van de standaardkostprijs op een goede wijze in (toekomstige) vergoedingen geëffectueerd worden. Geadviseerd wordt om hierover het gesprek te gaan/blijven met het Rijk.

Beoordeling

Verzoek 1: Zoals in de zienswijze is aangegeven is deze locatie ook aangemeld als wijziging van het Natuurnetwerk Nederland. Alvorens het in het Natuurbeheerplan kan worden opgenomen dient de besluitvorming voor de NNN plaats te hebben gevonden. Deze wijzigingen zitten in de fase voor besluitvorming in 2026, dit maakt dat deze wijziging niet eerder dan in het Ontwerp Natuurbeheerplan Fryslân 2027 kan worden opgenomen. Daarnaast, zullen deze percelen als ze worden begrensd, opgenomen worden als N00.01 Nog om te vormen naar natuur omdat het nog

landbouwpercelen betreft. In de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap is bepaald dat terreinen niet mogen worden ingericht alvorens de subsidie wordt aangevraagd. Het starten van de inrichting in 2026 zal dan betekenen dat er géén subsidie voor functieverandering kan worden verstrekt.

Verzoek 2: De aanpassing van het beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland naar het beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland is gemaakt omdat de aantallen weidevogels niet voldeden voor het type N13.01. Dit is in overleg gebeurd met de erfpachter. Het Kweldershok staat in elk geval sinds het Natuurbeheerplan Fryslân 2011 als natuur op kaart. Hierop is niet eerder een zienswijze of verzoek ingediend, niet door de eigenaar, erfpachter nog pachter. In de pachtovereenkomst wordt het Kweldershok tezamen met de kwelderpecelen uitgegeven. Alleen geldt voor het Kweldershok de uitzondering dat er bemesting mag worden toegepast. Het Kweldershok staat hiermee dus in dienst van het kweldergebied, zodat bij hoogwater het vee droog kan staan.

Naast het verzoek om het Kweldershok uit het Natuurbeheerplan te halen is eenzelfde verzoek ook ingediend in kader van de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. Gelet op de volgorde dient eerst het verzoek te worden beoordeeld in kader van het Natuurnetwerk Nederland. Het natuurbeheerplan vormt namelijk allen het kader voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer. Het beschrijft de beleidsdoelen en de subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie. Komt uit de beoordeling voor het NNN dat het gebied onterecht is aangegeven als natuur, dan zal het Natuurbeheerplan daarop aangepast worden.

Verzoek 3: Dit betreft geen directe aanpassing van het Natuurbeheerplan. Het is een verzoek om gezamenlijk met gebiedspartners te zoeken naar een aansluiting van weidevogelnatuurgebieden bij het agrarisch gebied en mogelijk te onderzoeken voor zoekgebied Open grasland. Hiervoor dient te worden verkend of de aantallen weidevogels in het uit te breiden gebied kan voldoen aan de gestelde criteria voor het agrarisch zoekgebied Open grasland.

Verzoek 4: Dit betreft geen directe aanpassing van het natuurbeheerplan.

Conclusie

Verzoek 1: Zienswijze niet overnemen.

Verzoek 2: Zienswijze niet overnemen.

Verzoek 3: Zienswijze ter kennis aannemen.

Verzoek 4: Zienswijze ter kennis aannemen.

Zienswijze 6

Kenmerk registratie: 02401364

Datum ingediend: 3-7-2025

Samenvatting zienswijze

Indiener heeft namens de eigenaar van de grond een zienswijze ingediend ten aanzien van de beheer- en ambitietypenkaart. De eigenaar heeft niet eerder een subsidieaanvraag voor natuurbeheer ingediend en op basis van het veldbezoek is geconcludeerd dat niet overal de juiste beheertypen zijn aangegeven. Het betreft aanpassingen van de volgende typen:

N04.02 Zoete plas > N05.02 Gemaaid rietland

N10.02 Vochtig hooiland > N05.02 Gemaaid rietland

N10.02 Vochtig hooiland > N06.01 Veenmosrietland en moerasheide

N10.02 Vochtig hooiland > N14.02 Hoog- en laagveenbos

Beoordeling

Op basis van gebiedskennis en luchtfoto is geconcludeerd dat de voorgestelde beheertypen overeenkomen met de situatie in het veld en zijn passend binnen de ontwikkeling van de natuur in het N2000 gebied de Alde Feanen.

Conclusie

Zienswijze overnemen.

Zienswijze 7

Kenmerk registratie: 02401366

Datum ingediend: 9-7-2025

Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend ten aanzien van de beheer- en ambitietypenkaart. Er wordt verzocht om de eerdere aangeleverde wijzigingen voor aanpassen van diverse oppervlakten verspreidt over Fryslân naar het beheertype L01.16 door te voeren.

Het tweede deel van het verzoek is om een aantal percelen in Oranjewoud ook op te nemen in het Natuurbeheerplan. Deze zijn volgens indiener al bestemd als natuur en passen daarom in het natuurbeheerplan. Voor de intekening van de beheertypen is een voorstel op kaart aangeleverd.

Beoordeling

De aanpassingen naar het landschapstype L01.16 zijn in een eerder overleg besproken en met de informatie daaruit nogmaals beoordeeld. Het betreffen locaties aan de rand van of gelegen in bossen, maar zijn wel singelstructuren. Dit komt overeen met het type L01.16 Bossingel.

De percelen bij Oranjewoud, welke nog niet in het natuurbeheerplan zijn aangeduid, staan in het bestemmingsplan als groen, maatschappelijk en water. Gelet op de volgorde dient eerst het verzoek te worden beoordeeld in kader van het Natuurnetwerk Nederland. Het natuurbeheerplan vormt namelijk allen het kader voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer. Het beschrijft de beleidsdoelen en de subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie. Komt uit de beoordeling voor het NNN dat het gebied onterecht is aangegeven als natuur, dan zal het Natuurbeheerplan daarop aangepast worden.

Voor twee oppervlakten welke al wel in het natuurbeheerplan staan, komt het voorstel om het aan te passen naar N17.03 Park- of stinzenbos voor het grootste gedeelte overeen met de situatie in het veld. Het aanwezige wandelpad sluit echter beter aan bij het al aanwezige type N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland

Conclusie

Zienswijze deels overnemen. De singels intekenen als L01.16 bossingel en een gedeelte bij Oranjewoud wijzigen in type N17.03 Park- of stinzenbos.

Zienswijze 8

Kenmerk registratie: 02392455

Datum ingediend: 9-7-2025

Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend ten aanzien van het agrarisch zoekgebied Open grasland. Het betreft een uitbreiding te westen van Nij Beets. Op deze locatie van het werkgebied van ELAN Zuidoost Friesland kan de aansluiting gemaakt worden met de weidevogelgebieden van It Lege Midden en Noardlike Fryske Walden.

Er is een toename van het aantal weidevogels wat aangeeft dat de weidevogels naar dit gebied trekken. Hiervoor zijn gegevens van de vogelwacht Nij Beets/De Veenhoop aangeleverd. Deze informatie geeft aan dat er in 2025 zo'n 58 nesten/broedparen zijn op 36 ha. Uitgangspunt is 50 broedparen per 100 ha, dat is 0,5 broedpaar per ha. Op deze percelen zitten 1,6 broedparen per ha.

Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2026 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

Open Grasland	Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, Kieviet en scholekster samen per 100 ha, of	Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen.
	Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha.	

Hoewel er een fout in de berekening van de indiener zit, voldoen de aantallen aan de gestelde criteria. Er zitten namelijk 29 nesten/broedparen op 36 hectare in 2025 en geen 58.

Conclusie

Zienswijze overnemen en gebied als agrarisch zoekgebied Open grasland intekenen.

Zienswijze 9

Kenmerk registratie: 02392458

Datum ingediend: 9-7-2025

Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend ten aanzien van het agrarisch zoekgebied Open akker.

Aanleiding voor deze zienswijze om een verzoek in te dienen voor een uitbreiding met de begrenzing van een leefgebied open/ gesloten akker, is ontstaan vanuit een maatschappelijk vraagstuk en de wens vanuit de provincie om tot een oplossing te kunnen komen.

De gunstige ligging voor akkerbouw, de cultuurhistorische link met Gaasterland als akkerbouwgebied, het aanwezig zijn van doelsoorten voor het leefgebied akker, het bijdragen aan een oplossing voor een maatschappelijk vraagstuk/ ervaren probleemstelling en het bieden van een alternatief voor de bedrijfsvoering van de boer, zijn de aanleidingen om een begrenzing open/ gesloten akker aan te vragen. Bovendien draagt het agrarisch natuurbeheer dat mogelijk is binnen het leefgebied akker hierbij aan het optimaliseren van de biodiversiteit, diverse flora en fauna waaronder akkervogels en insecten, en de beleving van agrarische natuur op een van de mooiste zichtpunten van Gaasterland. Tegelijkertijd lopen er verschillende samenwerkingsinitiatieven van het ontsluiten van wandelpaden dwars door It Heeg tot plannen voor integrale gebiedsontwikkeling.

Het type beheer waaraan kan worden gedacht en dat goed kan passen binnen de agrarische bedrijfsvoering binnen leefgebied akker zijn o.a., vogelakker, wintervoedselakker, kruidenrijke akkerranden en bloemblok. Samenstelling passend bij de grondsoort. Landschapselementen zoals singels en boomwallen zijn eveneens een optie op locatie waar deze inpasbaar zijn.

Indiener heeft recente telgegevens van diverse natuurorganisaties aan het verzoek toegevoegd. Doelsoorten belangrijk voor het leefgebied akker die rondom het beoogde gebied zijn geïnventariseerd zijn: kneu, spotvogel, graspieper, rietgors, verschillende soorten vinken, kievit en scholekster. Kievit en scholekster via tellingen van de verschillende vogelwachten (zie onderstaande afbeelding registratie kievit en scholekster). Vanuit de Gebiedsvisie Oudemirdumerklif en Rijsterpolder 2021-2038 kan worden opgemaakt dat er in de omgeving zich eveneens Rode Lijst soorten onder de insecten bevinden waaronder verschillende bijen zoals de weidebij en de zandbij en de bedreigde argusvlinder.

Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied open akker wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2026 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

Open Akkerland	In het gebied of de directe omgeving komt 1 van de volgende soorten voor: patrijs, kievit, scholekster, grauwe kiekendief, veldleeuwerik, kneu, of gele kwikstaart.	Akkerbouwgebied van tenminste 250 hectare, waarbinnen de beheerde clusters liggen.
----------------	---	--

Indiener heeft de buitengrenzen van het uit te breiden leefgebied grof ingetekend. Na overleg is het uiteindelijke uit te breiden leefgebied zo'n 5.170 hectare groot. In het besloten gebied tussen de bossen liggen verspreid akkers. Aan de rand van het uit te breiden gebied gaat het over in open gebied, aansluitend aan graslanden. De soorten in de telgegevens van de natuurorganisaties zijn dan ook met name soorten afkomstig van beboste natuurgebieden. Het zijn dan ook soorten van bos en struweel, maar er staan ook soorten voor het leefgebied akker tussen. Met name kneu is in

meerdere gebieden aanwezig en in het open gebied zijn kievit en scholekster aanwezig. Daarnaast worden zijn ook meerdere broedparen van de vinkachtigen en duiven aanwezig, welke niet tot de doelsoorten behoren maar wel een indicatie geven van het leefgebied. Hoewel er geen gegevens aangeleverd zijn van de aanwezigheid van soorten in de winter, is bekend dat het gebied zich 's winters ook goed leent voor diverse soorten van het open en besloten akkerland. De onderbouwing en aantallen voldoen aan de gestelde criteria

Conclusie

Zienswijze overnemen en gebied als agrarisch zoekgebied Open akker intekenen.